

ТОШКЕНТ ШАҲАР
МАҲАЛЛАЛАР
ИШНИ
МУВОФИҚЛАШТИРИШ
КЕНГАШИНИНГ
РЎЗНОМАСИ.
Ҳар ойда икки марта
чиқадм.
«Тошкент оқшомини»
нотири.

МАРТ 1991 ЙИЛ.
№ 5 (41).

Маҳалладош

НАВРЎЗ—ИНСОНИЙЛИК ШОДИЁНАСИ

17 март—СССР референдуми куни

Мақсадимиз муштарак

ЯНА санақли кунлардан кейин мамлакатимиз ҳаётида муҳим воқеа содир бўлиши кутилмоқда. Ҳар бир фуқаро Иттифоқ тақдирини ҳал қилишда виждонан, ўз хоҳиш-иродаси билан қатнашиши мумкин. Сўзсиз, бу сиёсий кампанияда маҳаллалар аҳли ҳам етакчи роль ўйнашади.

Янгиланган Иттифоқ таркибида қолағимизни-йўқми? Бугунги кунда ҳаммамизни ана шу савол ўйлантирмоқда, ҳар томонлама фикр юритиб, бир хулосага келишга мажбур этаяпти. Қайта қуриш ва ошқоралик туфайли республикалар ҳуқуқларини ўзлари белгилайдиган замонлар келганидан жуда мамнунмиз. Шундай пайтда «Етти ўлчаб, бир кес», деган ўзбек мақоли жуда қўл келади.

Мен шу кунгача жуда кўп ўйлаб кўрдим, ҳаётимни бирма-бир кўз олдидан ўтказдим. Тўғри, турғунлик йилларида хатоларга йўл қўйилди, иқтисодий ривожланиш бўлмади. Қайта қуриш ҳам ҳали биз кутганчалик ўз мевасини бергани йўқ. Юртимиз бошидан оғир кунларни кечираяпти. Аммо Ўлуг Ватан уруши йилларини эслаб кўринг. Агар бирлигимиз бўлмаганда тиш-тирноғича қуролланган душманини муқаддас туғроғимиздан қувиб чиқара олармидик?

Жишелик, ҳамжиҳатлик билан кўп муаммоларни ҳал қилиш мумкин. Агар республикамиз мустақилликка эга ва тақдирини ўзи белгилайдиган ҳолда янгиланган Иттифоқ таркибига кирса менимча тўғри йўл тutilган бўлади.

Қанчалик ҳақ эканлигини билиш мақсадида маҳалла оқсоқоллари, қуролдошларим, фаоллар билан суҳбатлашиб кўрдим. Бунинг қарангки, Ўктам Умаров, Абдурахмон Очилов, Шокир Аҳмедов, Маҳмуд Раҳимов ва бошқа кўплаб ҳамсуҳбатларим билан фикримиз бир жойдан чиқди.

Қ. ОДИЛОВ,
пойтахтдаги Чўпонота маҳалласи уруш ва меҳнат
фахрийлари кенгашининг раиси.

Тошкент тери пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган маҳсулотлар пишиқ-пухталлиги билан ажралиб туради. Маҳаллаларда ишлаётган отахонларимизни сифатли маҳсулот билан таъминлашда корхонада 40 йилдан бери ишлаётган Алиакбар Ниғмоновнинг қўшаётган ҳиссаси катта бўляпти.

СУРАТДА: А. Ниғмонов.

Т. Каримов сурати.

Сезаянсизми, Наврўз айёми яқинлашган сари ҳар биримизни нафис туйғулар эркалаяпти, орзу-умидларимиз олам-олам. Шундай кутлуг дәмларда маҳаллаларда кўплаб байрам тадбирлари белгиланмоқда. Ҳозирданоқ табаррук кексаларимиз бошчилигида сумалак ва ҳалим пиширишга тайёргарлик кўрилаяпти. Наврўз дастурхонини кўкатлардан тайёрланган сомса, ток оши, шунингдек жамоялардаги турли миллатларнинг таомлари ҳам безайди.

Баҳор келиши билан маҳаллаларда катта ободончилик ишлари бошлаб юборилган. Хонадонлар олди ва кўчалар тозаланаёпти, мевали кўчатлар ўтказиш, оқлаш-кўклаш, боғу роғларни яшнатиш аажимда. Бир сўз билан айтганда ҳамма нарсаси шай, катта-ю кичик Наврўзга пешвоз чиқишга тайёр.

© Наврўз айёмига бағишланган материаллар билан рўзноманинг 2, 3-саҳифаларида танишасиз.

Ҳисобот

ва сайловлар

АРИЗА РАД ЭТИЛДИ

КўП қаватли уйлар жойлашган турар жойларда аҳвол қандай? Бу савол ҳозирги кунда кўпчиликини қизиқтирса керак. Ана шундай масканларнинг бирида жойлашган Бообоохун Салимов маҳалла кўмитасининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди.

Кўмита раиси А. Собитов ўтган йил давомида амалга оширилган ишлар ва йўл қўйилган баъзи камчиликлар тўғрисида ўз маърузасида очиқ-ойдин гапириб ўтди. Биринчи бўлиб сўзга чиққан маҳалла фаоли А. Отабеков маърузани маъқуллаб, қўшимча фикрлар билан янада бойитди. Ишчи назорати гуруҳининг раиси Б. Холматов бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида маҳаллалар ўзларини маблағ билан таъминлашга қаратилган режалар тузиб олишлари лозимлигини таъкидлади. 282-мактаб директори В. Ткаченко аҳоли ўртасида давлат тилининг ўргатилишига катта эътибор берилаётгани ва бунга Наврўз куни кўпчилик ишонч ҳосил қилишини гапирди.

Кун тартибдаги ташкилий масала бўлича маҳалла фаоллари орасида очиқ сайлов ўтказилди. Кўмита раиси А. Собитовнинг ўз вазифасидан озод этилиши сўраб ёзган аризаси рад этилди. У демократик асосида яна кўмита раислигига қайта сайланди.

Наврўз ҳар биримизнинг хонадонимизга шодиёналик олиб келсин.

С. Маҳкамов сурат-лавҳаси.

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ

РЕСПУБЛИКА Давлат ҳавфсизлик кўмитасининг жамоаси халқимиз орасида кўпроқ бўлиб, уларнинг қувончу-ташвишларига шерик бўлишга катта эътибор бермоқда. Яқинда «Наврўз» чойхонасида Ҳамза районидagi 35 та маҳалла оқсоқоллари, фаоллар, хотин-қизлар ва ёшлар иштирокида учрашув ўтказилди.

Кўпчиликида катта қизиқиш уйғотган мулоқот пайтида республика Давлат ҳавфсизлиги кўмитасининг раиси А. А. Моргасов кўмитанинг маҳаллалар билан биргаликда иш олиб бориши ва бунинг аҳамияти ҳақида гапирди. Бу — миллатлараро муносабатларни шакллантириш ва жиноятчиликнинг олдини олишда муваффақиятлар гарови эканлигини алоҳида таъкидлади.

Учрашув давомида савол-жавоблар ҳам бўлиб ўтди. Ингилганларни аниқсиз кўмитанинг фаолияти ва бу идорада маҳаллий миллат вакилларининг хизмати қизиқтирди.

Ш. САЪДИЕВ.

Байрам арафасида

ГАП СОВҒАДА ЭМАС, ЭЪТИБОРДА

Киров район ижроқўми маҳаллаларга алоҳида эътибор бораётгани туфайли бу масканлардаги ижтимоий масалалар ўз вақтида ҳал этилмоқда. Маҳалла дастури бўйича ҳар бир жамоа ҳудудида бажариладиган ишлар, уларнинг ижро вақти ва мутасадди ташкилотлар аниқ белгилаб чиқилгани диққатга сазовордир.

Биргина булар эмас, ёрдамга муҳтож оилалар, ногиронлар ва кўп болали оналарга меҳр-шафқат кўрсатиш ҳам район раҳбарларининг диққат марказида. Наврўз арафасида «Янги турмуш» маҳалласида ўтказилган хайрия кечаси фикримизга ёрқин далил бўла олади.

Жамоа аҳли иштирок этган йиғилишни кўмита раиси К. Комилов кириш сўзи билан очиб, барчани яқинлашиб келаётган баҳор байрами билан қутлади. Шундан сўнг маҳаллада яшовчи 7 та оилага ижроқўм томонидан ажратилган 950 сўмлик совғалар топширилди. Масалан, Турсуновлар оиласи совутгич, Авлиёқуловлар оиласи чанг тозалагич, Абдурахмоновлар эса гилам билан тақдирландилар.

Боқувчиси бўлмаган кексалар, шунингдек ногиронларга моддий ёрдам кўрсатиш доимо эътиборимизда, деди Кабир ака йиғилишдан сўнг суҳбатлашганимизда. Ижроқўмдаги ўртоқларга раҳмат. Ўтган йилнинг ўзида 18 оилага 340 сўмлик кийим-кечаклар берилди. Шаҳар меҳр-шафқат жамғармаси томонидан эса янги йилда 10 та ёрдамга муҳтож оила озиқ-овқат маҳсулотлари олдилар.

Раиснинг қувончларини бир ибора билан изоҳлаш мумкин: гап совғада эмас, эътиборда. Кўнгли ярим одамларнинг дилини эътибор, меҳр-муруват билан шод этаётганларга тасаннолар алтингиз келади.

С. ШОДИЕВ.

ЭЗГУЛИК НУРИНИ СОЧАВЕР,

Жамоаларда

«Наврўз» кайфияти ДАСТУРХОННИ БИРГА ТУЗАЙМИЗ

МАҲАЛЛАМИЗ аҳли байналмилалчи, ҳақиқий ўз номига муносиб, аҳил-иноқдир. Биз баҳор байрамини биргаликда ўтказиш учун фаол аёлларимиздан Фотимахон Фахрутдинова бошчилигида Наврўз штаби тuzдик. Штаб аъзолари турли хил тадбирлар белгилаб чиқишди.

Айём кунини ҳамма миллат вакиллари ўз миллий кийимларида бир даврага йиғиларди. Байрамон табриклар, ўйин-кулги, дасталарнинг чиқишлари кутилмоқда. Дастурхонимиздан миллий таомлардан тортиб рус блинчиги, татар қуймоғи, корейс куксиси, яхудий палови, қозоқ гўжаси, арман дўлмаси, қўйингки турли қўкатлар, сумалагу халимлар ўрин олади. Асосий мақсадимиз миллий байрамимиз баҳона маҳалламизда яшаётган барча миллатлар ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашдан иборатдир.

Н. ЗУХУРОВ,
Сергели районидagi
«Иттифоқ» маҳалла қўмитасининг раиси.

НОЧОР ОИЛАЛАР ЙЎҚЛАНАДИ

МАҲАЛЛАМИЗ фаоллари, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашиб, баҳор байрамини кўтаринки руҳда кутиб олишга қарор қилдилар. Қисқа вақт ичида бир неча марта ҳашар ташкил этиб, ариқларни тозалаш, кўчат ўтказиш, қабристонларни тартибга келтириш мўлжалланмоқда. Энг хайрли ишларимиздан бири шуки, Наврўз кунини касалхонадаги беморлар, шунингдек боқувчиси бўлмаган, ёрдамга муҳтож оилалар йўқланади. Уларга меҳр-шафқат кўрсатамиз.

Х. НУРИТДИНОВ,
С. Раҳимов районидagi
«Иттифоқ» маҳалла қўмитасининг котиби.

МЕҲР-ШАФҚАТ ЖАМҒАРМАСИ

ФАЙЗУЛЛА Хўжаев маҳалласига 28 йилдан бери Фаизлат ая Жўраева раислик қилиб келадилар. Онахон 80 ёшдан ошиб қолган бўлсалар ҳам ҳали тетик ва бақувват. Бунинг асосий боиси тиниб-тинчимаслик, одамлар ташвиши билан яшашда, деб биламан.

Ўтган йили жамоа аҳли Наврўз байрамини завқ-шавқ билан кутиб олган эдилар. Зиё Саид ва бошқа марказий кўчаларга 1000 тупдан зиёд мева дарахтларнинг ниҳоллари ўтказилди. Уларнинг асосий қисми кўкариб турибди. Меҳр-шафқат жамғармаси очилганини алоҳида таъкидлаш зарур. Ҳар ким қурб етганча пул ажратиб, кўп болали оналар ва ногиронларга озиқ-овқат маҳсулотлари ва кийим-кечаклар олиб берилган.

Маҳалла аҳли бу йил ҳам ободончилик ишларини бажаришга киришдилар.

— Мана шундай иттифоқчилигимиз ҳеч қачон йўқолмасин, — деди 9 фарзанднинг онаси Ойниса опа Исроилова хонадонига бўлганимизда. — Болаларимга берилган нафақа миқдори ошди. Буёқда маҳалла-қўй ҳам қараб тургани йўқ. Атрофингда шундай меҳрибон одамлар бор бўлса ҳеч қачон қийинчиликни ҳис қилмас экансан. **Т. ЗАЙНИТДИНХУҲАЕВА,**
Акмал Икромов райони.

Наврўз шодналарини дилларга завқ-шавқ бахш этади. Баҳор таширфи билан боғу-роғлар, далалардаги уйғонинг ҳамда гўзал урф-одатларимиз уйғунлашиб, ўлкамизга файз, одамларга эса ажиб кайфият олиб келади.

СУРАТЛАРДА: ўтган йили маҳалла-ларда Наврўз байрамини нишонланаётган дамлар акс эттирилган.

Д. Аҳмедов суратлари.

Туйғулар

ҲАРИР ЛИБОСЛИ КЕЛИНЧАК

ЮРАКЛАР шодликка тўла, қалблар ҳаяжондан тўлиб-тошади. Негаки, ўлкамизга яна фаслларнинг ҳарир либосли келинчаги — Баҳор тароват билан кириб келди. У гўё шошиб, елиб-югуриб келди-ю, она-заминга, инсонга таъзим қилди. Ассалом, табият! Салом, эй инсон! Сизларни яшнатиш, яшартириш, қувончлар улашиш учун келдим, деяётгандек гўё.

Ҳаммаёқда баҳор нашидаси. Гиёҳларга макон бўлган тоғлар этагида баҳор, кўм-кўн майсалар ниш ураётган қир-адирларда баҳор, майин эсаётган еллар сасида баҳор, оппоқ ўқипар булутлар бағрида баҳор. Яна, севишганлар қалбиде, гўдаклар кулгусида баҳор.

Салом, баҳор! Ассалом, Наврўзи олам!

Эндигина бўртиб, розини айтаётган кўртларга илинган ёмғир томчилари қуёш нурида ажиб товланади.

Буларнинг барчаси сен туйғули, баҳор. Сен шунчалик тароватли ва фусункорсан. Шу боис ҳам қаршинга пешвоз чиқиб, таъзим қиламан. Ўлкамизга хуш келибсан, Наврўзи олам!

Н. ПАРДАБОЕВА.

СУМАЛАКНИНГ ЯНА БИР ХУСУСИЯТИ

— Бувижон, эртаки айтиб беринг.
— Ҳозир болагинам, — бувим шундай дея ўрниларидан туриб тахмондаги кўрпалар орасидан ёнғоққа ўхшаш думалоқ нарсаларни олдилар.

— Бу нима, биласанми, — дедилар менга узатиб.
— Кўрт шекилли. Ундай десам ранги оқ эмас. Ўзингиз айтақолинг, бувижон.

— Майли, ўқинма болам, бу ажойиб кўрт нимадан тайёрланганини сен тугул, ҳали кўпчилик катталар ҳам билишмасе керак.

Сирли кўртни оғзимга солиб шимган эдим, сузма ўрнига буғдойнинг мазасини берди. Кейин билсам у сумалакдан тайёрланган экан.

Ёшим улғайган сари бувимнинг ажойиб кўртлари ҳақида ўйлай бошладим. Ниҳоят, унинг сирини билиб олдим. Мазлумки, сумалак учун танланган буғдой қуёш нури тушмайдиган жойда ундирилади. Кўрт тайёрлаш учун эса уни қуёш

нури остида кўкартириш шарт. Онахонларимиз сумалакни пишираётган пайтда тонг отгунча қозон тепасида ўтирмасалар ҳам бўлади. Яна қизиги шундаки, бир марта пиширилган бу баҳор неъматини ҳатто йилларга етади. Келинг, яхшиси унинг тайёрланиши билан яқиндан танишайлик.

Буғдой ниши қуёшда ўсиб беш-олти сантиметрга етгач, ўриб олиб майда тишли машинкадан ўтказилади. Нечоғлик майда бўлса шунчалик яхши. Янчилган буғдойнинг чамаси юз граммга бир ош қошиқ асал солиб аралаштирилади. Шундан сўнг, худди сузма кўртидек думалоқ қилиб кўртиш мумкин. Орадан бир неча кун ўтгач қарабсизки, сумалак кўрт тайёрда.

Шифобахш неъмат—сумалакнинг ана шу хусусиятидан баҳраманд бўлган киши асло кам бўлмайди.

Т. КАРИМБЕРДИЕВ,
техника илмлари номзоди.

БАЙРАМ БАҲОНА ЯРАШИШДИ

(Бўлган воқеа)

МАҲАЛЛА аҳли эрта тонгда карнай-сурнай садоларидан уйғониб кетишди. Идора томон одамлар гурра-гурра ўта бошладилар. У ерда иккита катта дошқозонда пиширилган ҳалим тарқатилаётган эди. Барчанинг кайфияти чоғ, юзларда табассум.

Шожалил ҳам эл қатори хизматда эди. Дастурхон атрофига ўтираётганларга нон билан чой келтириб қўйишга бошчилиқ қилаётганди. Ана, акаси Шоқосим ҳам келаяпти. «Акам мен билан кўришармикан» деб ўйлаб қолди. Улар аразлашиб қолишган. Орадан қанча йиллар шу кўйи ўтди. Шоқосим тўғри акасига қараб кела бошлади.

— Қани Шожалил, бир кўришиб қўяйлик, — деди у қучоғини очиб.

— Ассалому алайкум, ака. Байрамнингиз билан табриклайман.

Улар қучоқлашиб, ўпишиб кетдилар. — Мана бу ҳақиқий эркакларнинг иши бўлди, баракалла. Қани ўтиринглар. Ака-ука бир маза қилиб, ҳалим еб олинглар. — деди уларни кузатиб турган Алишер ота.

Шоқосим билан Шожалил «Йўқ,

йўқ» дейишларига қарамай, тўрға ўтқазиб қўйишади.

«Ўзим аҳмоқ эканман, — деб ўйларди у. — Болалар ўртасига тушиб нима қилардим. Устига устак бировларнинг гапига кириб, бир пайтлар укам бечорани ҳақоратладим ҳам».

Таклиф қилинганига қарамай ўзи ҳам, хотини ҳам тўйга чиқмадилар. Укасининг тўйи жуда яхши ўтди. Маҳалла аҳли биргаликда ўтказишди. Раис бува тўйбоши бўлди. Ҳа, Шожалил кимникида тўй бўлса, ҳар доим хизматда. Каттага ука, кичикка ака. Шунинг учун уникига ҳамма ўз туғишгандек келишди.

Ўша йили Шоқосим ҳам ўғлини уйлантирди. Лекин укасини таклиф қилмади. Тўйи совуқроқ ўтди. Тўй ҳам одамлар билан бўлади-да. Маҳалла аҳли битта-битта келиб, фотиҳа ўқиб кетаверишди. Шоқосим одамлар орасида бўлмагани шу ерда билиниб қолди. Лекин келиннинг қадами кўтлуг келди. Ака-уканикида яна кирди-қиқди, ўзаро оқибат пайдо бўла бошлади.

Хаёл билан бўлиб, Шоқосим бир лаган ҳалимни ака-ука еб бўлишганини ҳам сезмай қолибди. Шожалил:

— Ака, чойдан ичинг, — деганида ўзига келди.

Шу пайт буларнинг олдида раис бува яқини лаганди ҳалим келтирди.

— Гина-қудуратни унутганингиз учун байрам совғаси, — деди у. — Болаларингизга олиб боринглар.

Шоқосим укасининг уйига, Шожалил эса акасиникига ҳалим кўтариб кетдилар...

Шомаҳмуд ШОБИЛОЛОВ.

Акс садо

ОДАМ-ОДАМГА ҲАНИМАТ

«Маҳалладош»нинг ҳар бир сонини севиб ўқиб бораман. «Кўнгил кўнгилдан сув ичади» сарлавҳаси остида кўпчилик кенгашига ҳавола этилган мақола (28 февраль сони) менга жуда маъқул бўлди. Унда ҳозирги давримизнинг энг долзарб масалаларидан бири — инсонга эътибор, меҳр-оқибат ҳақида фикр юритилган.

Пойтахтнинг «Ев» маҳалласида урушдан ногирон бўлиб қайтган тоғам яшардилар. Бир воқеа ҳеч ёдимдан чиқмайди. Маҳаллада бир бечора, ҳеч кими йўқ кишининг томи босиб тушай деб турганини кўриб, чидаб туролмадилар. Ўйни буздириб ташлаб, ўрнига янгисини солдириб берганларида кўпчилик олқишлади. Тоғам савобли ишларни кўп қилганлар. Орамизда шундай инсонлар борки, хонадонига кириб водопроводдан бир челақ сув олмоқчи бўлсанг орланади.

Ёшларимизни меҳр-оқибатли қилиб камол топтириш биз, катталарга боғлиқ. Улар ҳар бир ҳақти-ҳарақатларини кузатиб, ўрнат олишадиганини унутмаслигимиз зарур.

З. ЛУТФУЛЛАЕВА,
уй бекаси.

ЭЙ, НАВРЎЗИ ОЛАМ!

«Яланғоч ота» маҳалласига йўлингиз тушса ободончилик ишларини кўриб ҳайратга тушасиз. Ҳаммаёқ озода, саранжом-сарини талик. Маҳалла марказидаги каттагина чойхона доим отахонлар билан гавжум. Идиш-товоқлар сақланадиган омборда 5 та катта самовар, 3 та катта қозон, 300 та яқин коса, лаган, пиёлалар бор экан. Булардан ташқари, омборда таҳи очилмаган 1.000 га яқин лаган, ликопча ва пиёлалар турибди. Мабодо 2—3 та тўй бир кунга тўғри келиб қолса ҳам бемалол етади.

Шундоққина чойхона рўпарасидан кўчада Улуг Ватан урушида қаҳрамонларча ҳалок бўлган марҳумларга ёдгорлик ўрнатилган. Бу зиёратгоҳга доимо гуллар келтириб

Ўрнак олса арзийди

САМОВАР-У, КАТТА ҚОЗОНЛАР ЕТАРЛИ

қўйилади.

Яқинда маҳалла аҳли ўз маблагларидан янги масжид қуриб олдилар. Унинг бунёд этилишига машҳур лимончи Зайниддин ака Фахриддинов катта ҳисса қўшди.

Маҳалла қўмитасининг раиси Каттахўжа Муҳаммадхўжаев биз билан суҳбатда шундай деди:

Худудимизда 450 хўжалик бор. Ҳамоа ўзбек, рус, қозоқ, татар каби турли миллат вакилла-

ридан ташкил топган. Улар бир-бирлари билан худди оға-инилардек аҳил яшайдилар. Тўй ва бошқа маросимларда доим биргामиз.

Бизда ҳашар уюштириш яхши йўлга қўйилган. Ҳозиргача бир неча марта ёппасига кўчаларни тартибга келтириб, ариқларни сув келишига шай қилиб қўйдик. Эндиликда хонадонлар олдига мева-ли дарахт экиш тараддудини кўраямиз.

Шундай дамларда чойхона одамлар хизматида бўлади. Маҳалла аҳли кўп миллатли бўлишига қарамай бир мақсад сари интилаётгани учун ҳамжиҳатлик қарор топиб бормоқда.

А. НАБИХЎЖАЕВ.
Тошкент вилоятидаги Оржоникидзе райони.

Томорка

хўжалигингизда

КЎКАТЛАР ПАРВАРИШИ

● Кўкатлар серҳосиллиги, тезпишар ва иссиқин талаб қилмаслиги билан алоҳида ажратиб туради. Одатда улар экилгандан кейин 30-40 кунда пишиб етилади. Бу ҳол кўкатларни очик ерга, февраль ойининг охирида экиб ёки тўқсонбосди қилиб, ноябрь охири, декабрь бошларида сепиб, эрта кўкламда (март, апрель ойларида) тортиб, бутун ёз, куз давомида ҳосил олиб туриш имконини беради.

Шуни айтиб ўтиш зарурки, кўкатлар қалин экилганлиги, илдиэлари юза бўлганлиги туфайли нам, органик моддага бой ерларга жойлаштириш лозим.

УКРОП

Укроп бир йиллик ўсимлик бўлиб, унинг ёш майсалари овқатга солинади. Гуллаганлари эса тузлаш учун ишлатилади. Барра барги киши организми учун зарур бўлган А ва С витаминларига бой. Уруғи сепилгандан кейин орадан 30-40 кун ўтган етилади. Хонадонни йил бўйи укроп билан таъминлаш учун икки ой оралатиб бир неча марта сепиш лозим. Яхшилаб ўтоқ қилиш, вақти билан суғориб, озиклантириб туриш талаб этилади.

КАШНИЧ

Бу ўсимлик унумдор енгил тупроқда яхши ҳосил беради. Суяқ овқатларга барги ишлатилади. Кашнични тўқсонбосди қилиб, ноябрь охирида ва февраль ойининг охиридан бошлаб, апрель, июнь, сентябрь ойларида (яъни ҳар 2 ойда) сепиш керак. Чунки 1-2 ўримдан кейин ҳосили камаёди. Усув даврида бегона ўтдан тозалаб, ариқ ичларини юмшатиб, озиклантириб суғориш зарур. Нави маҳаллий, 70 сантиметр ариқ олиб, икки қатор ёки сепма қилиб қўлда сепилади.

ИСМАЛОҚ

Исмалоқ шўрва, пюре ҳамда салат тайёрлашда ишлатилади. Унинг таркибиде оқсил, темир, фосфор, кальций тузалари, айниқса А ва С витаминлар кўп. Исмалоқ уруғдан чиққандан кейин 30-45 кунда етилади, 8-9 даража совуққа чидамли. Кўкатнинг бу тури тўқсонбосди қилиб, ноябрь охирида ва кўкламда, 2-3 қатор сочма қилиб сочилади. Ўсимлик яғана қилинмайди, 5-6 та барг чиқаргандан кейин кесиб ёки юлиб олиниб, бир неча марта йиғиштирилади. Гулпоялар чиқиш пайтида ҳосилини йиғиш тўхта-тилади.

ПЕТРУШКА

Петрушка соябонгулчилар оиласига кириб, барги ва илдиэмеваеси учун етиштирилади. Унинг баргида жуда кўп С витамини бўлади. Петрушканинг уруғи 2 даража иссиқликда уна бошлайди. Сепилгандан сўнг 15-20 кунда униб чиқади. Петрушка совуққа чидамли, унумдор ерларда яхши ҳосил беради. Ўсимлик экиладиган ерларга албатта гўнг солиниши керак. Усув даврида бегона ўтлардан тозалаб, озиклантириб, вақти-вақти билан суғориб туриш зарур. Петрушканинг барги ёз бўйи 3-4 марта ўрилади.

С. МАҲҲАМОВ,
қишлоқ хўжалик илмлари номзоди.

Удумларимиз

СЕРЖИЛО

ЭРКАЛАТМАЛАР

ЎЗБЕК халқ педагогикаси — миллий маданиятнинг бой манбандир. Фарзандларимизнинг бетакрор болалиги қувноқ ўтиши, миллий анъана ва урф-одатларимизни улар онгига сингдириб борилишида эркалатмалар, овузма-чоқларнинг аҳамияти жуда каттадир. Нафис кўшиқлар жилоси, улардаги сеҳрли оҳанглар эзгуликка, меҳр-муҳаббатга чорлайди.

Қиз болалар болалигининг илк босқичлариданоқ оналик туйғуларининг дастлабки куртакларини намоён эта бошлайдилар. Шу боис эркалатмаларни ўрганиб, улардан фойдаланиш ўз яқинларига ғамхўрлик ва меҳрибонлик туйғуларини тарбиялаш билан бирга, қизларимизни бўлажак ҳаётга тайёрлайди.

Гулнозахон адуда,
Сув келтирсин қадуда,
Қаду боғи узилсин,
Келин бўлиб сузилсин!

Қизгинамининг боласи,
Қошгинамининг ўсмаси,
Ўғилгинамининг боласи,
Чаккагинам доласи.

Қиз-қиз қизомади,
Нимага сочи узомади?
Ювди-ювди, таромади,
Ўшанинг-чун узомади.

Г. САЪДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон халқ таълими вазирлиги жумҳурият ўқув-методика маркази мактабга-ча тарбия кабинетининг етакчи методисти.

Пойтахтимиздаги Ибн Сино маҳалласида Наврўз байрами кенг нишонланди. Кечага йиғилган аёллар тўқин дастурхон атрофида ширин суҳбат қурдилар, даврага дилрабо куй-

қўшиқлар фойз киритди. Опахонларга байрам совғалари тошширибди.

СУРАТЛАРДА: тантанадан олинган лавҳалар.

Х. Мирзакаримов суратлари.

Табиат—ҳаёт чашмаси

ҚЎШНИМНИНГ БИР ТУП ЎРИГИ

ҚЎШНИМ кўчага бир туп ўрик кўчати экканди. Кўп парваришлади. Атрофини шохлар билан ўраб, сув қуйиб турди. Йиллар ўтиб эрта кўкламда ўрик оппоқ гуллади. Унинг капалакка ўхшаш гуллари кўчага фойз киритар, ям-яшил япроқлари киши дилини қувнатар эди. Қўшним бу ўрикнинг нави-ни аниқ билмасди. Бўйи тик ўсган, япроқлари йирикроқ, шохлари қаттиқ ва бакувват эди. Эндиликда болаларни ҳам бемалол кўтарар, таги доимо салқин, топ-тоза бўларди.

Кўзойнагини тақиб олган қўшним ўриндикда ўтириб, рўзномаларни титкилаб ўтираркан мени чақириб: «Ичкарида нима қиласиз, буни қаранг, «Эрам боғи»га ўхшайди. Гир-гир шабада, баҳаво, баҳри-дилигиз очилади», дерди.

Илгари ҳувиллаб ётган кўча эшиги энди гавжумлашиб қолганди. Ўрик шохларида довуччалар кўринибди. Қўшнимнинг неваралари ўртоқлари билан дарахт тагида ўралашиб, ҳеч ким йўқлигида гоҳ кесак отишса, гоҳ таёқ билан довуччаларини қоқишди. Болаларнинг одати шу. Ҳозирни ўйлашда-ю, эрта билан ишлари йўқ. Тушунтирсангиз шўхликларини бироз қўйиб эшитишди, оз ўтмай яна бир-бирларига эргашиб, ўз билганларидан қолишмайди.

Қўшним ҳам, мен ҳам, шу бир туп ўрик довуччаларини кўринишни уйдасидан чиқолмаяпмиз. Ҳар баҳор дарахтда бирортаям ҳосили қолмайди. Қўшнимнинг фиғони фалакка чиқади: «Бу қанақаси, ўрик дарахти туппа-тузук ҳосилга кирганда болалар кўнглим учун биттаям қўйишмаяпти-я! Оқ ўрикми, қандак ўрикми ё қандайдир жайдарисими, билолмасам» деб, дарахт тагига тушган довуччаларни йиғиб ола бошлайди.

Яна баҳор келганда қўшнимда яхши кайфият сездим. Чаман-чаман гуллаган дарахтга термулиб: «Буни қаранг, бу йил-

ги ҳосил мўл бўладиганга ўхшайди. Невараларим анча эсли бўлиб қолишди. Териб ёйишгани билан тугамайди. Пишса бозорга олиб бориб сотармидим. Кўчаники. Болаларни ўзини тўйдирмаман. Буни мазасига тушунишса гўрасига тегишмайди» деди.

Ҳадемай ўрик дарахти гулдан тушиб довуччаларкан ҳосили, аввалги йиллардан ҳам кўп эди. Қўшним иккимиз бўш қолдикми, унинг тагида чойхўрлик қилиб, суҳбатлашиб ўтирамиз. Бир кун суҳбатдошимнинг сажийлиги тутиб: «Менга қаранг, довуччаларни бироз тўқиб, сийраклаштирилса, ҳосили йирик бўлади, дейишди. Эсимга тушганида болаларни чақириб довуччага бир тўйдирай», деб қолди. Унинг бу фикрига қўшилгандим, ёш болалардек «лип» этиб, ўрик устига чиқиб кетди.

Қарабсизки, бир зумда ўрик таги болаларга тўлди. Қўшним терган довуччалардан улар дам еб, дам чўнтак, этак ва бош кийимларига солишарди. Бирор донда довуччани нобуд қилмай, ҳаммасини териб олишди. Ҳа, болалар хурсандлигига нима етсин. Шулар тўқ бўлса ҳаётда тўқинчиликини ҳис этамиз. Ўзимиз ҳам улар баҳонасида довуччага роса тўйибмиз.

Ёз келди. Бир кун эрталаб қўшнимнинг ўриги тагида уймалашиб юрган болаларнинг қўлида пишган ўрик ҳосилини кўриб, ҳайрон қолдим. Худди жайдари шафтолини эслатарди. Биз, катталар унча-мунча нарсаларга бефарқ қараймиз.

Дарахт тагига бориб, пишаётган оқ ўрикларга кўзим тушди. Дарров қўшнимни чақирдим. Ишдан энди келиб турган экан. «Қандай нав эканлигини энди билибман-а, кўраясизми, оқ ўрик экан!» — деди у севиниб.

М. АҲМЕДОВ.

Унутилаётган

меросимиз

Исирикдонлар керакми?

Санда атрофида ўтирган имизда ойм бир сиқим исирикни оловга ташлади. Бир зумда хона тутаб кетди. Шу пайт ўзлариям ўтирдилар-да, тайчадан чиқаётган тутунга юзимиз ва қўлларимизни тутини айтдилар. Ўзлариям бурқсиб таралаётган тутунни қафтлари билан юзларига йўналтирар эдилар.

Исирик тутунни аччиқроқ, лекин ёқимли эди. Бурнимиз иссиқ-совуқдан битиб, шамоллаб қолган бўлса ундан нафас олсам, очилиб кетарди. Акса уриши, кўзимиздан ёш оқиши ҳам тўхтарди. Ойим исирик хусусиятини тушутириб, унинг уругидан уч-тўрт донадан улашардилар.

Баҳор айёмида қўшнларимиздан бирининг сигири тугди. Уйимизга оғиз келди, хурмачада. Унда ҳам исирик уругини кўриб ойимни саволга тута бошлади. Ойим исирик фақат одамлар учун эмас, жониворлар учун ҳам фойдали эканлигини айтиб, бизни ҳайратга солиди. Оғизга солинишининг боиси, ундаги зарарли микробларни нобуд қилиб, тозаларкан.

Бир куни сигиримизнинг елини шилиб, қизариб кетди. Ойим исирикни қайнатиб, шарбатига ювдилар. Кейин билсам, сигирининг елини заҳарли ҳашарот чаққан экан. Исирик шарбат заҳарни қайтарди.

Никоҳ тўйида куёв билан қиз томонга борган эдик, стол атрофида ўтиришимиз билан бир аёл хонадодда исирик келтириб ҳаммамизга тутиб чиқди...

Мана шуларни эслаб мўзей кўргазмалари орасидаги исирикдон қаршида хаёлга чўмганча турибман. Эътиборимни тортаётган бу мўзжиза Шарқ мамлакатларидан бири — Хитой санъатида оиддир. Улар катта-кичик, бронзадан ишланган.

Одий эмас, ўрдак, қурбақа билан ўта нафис, санъаткорона дид билан тасвирлангани сезилиб турибди. Хитойликлар бу каби исирикдонларга исирик солиб, тутундан кенг фойдаланганлар.

Санъат мухлислари эрамининг VI—XVIII асрларида яратилган исирикдонларни томоша қилишиб, нима учун бизда йўқлиги ҳақида савол беришади. Жавоб ахтараман. Ҳамма билганини гапирари. Балки, халқимиз исирик тутатишни хавфли ҳисоблагандир. Шу боис махсус идишларсиз бемалол фойдаланиб келишганига шубҳа қилмаса бўлади. Шундай бўлишига қарамай усталаримиз исирикни қадрлаб келаётган халқимиз учун турли хил исирикдонларни яратиб берсалар айни муддао деб ўйлайман.

Исирик турли хасталикларни даволашга ижобий таъсир кўрсатишини шифокорлар ҳам таъкидламоқдалар.

М. РАМАЗОНОВ.

ЧЕРТИЛДИ КЎНГИЛЛАР ТОРИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Ёзиқул Худойбердиев номидаги маҳаллада «Бахт ва қувонч байрами» деб номланган адабий-музыкавий кеча ўтказилди. Қўмита раиси М. Соатов кечани очар экан, жамиятимизда хотин-қизларнинг роли, миллий урф-одатларимиз ҳамда режаланштирилаётган тадбирлар ҳақида гапириб берди.

Шундан сўнг даврада ўйин-кулги бошланиб кетди. Абдулла Қаҳҳор номидаги маданият уйининг маданий маърифий ишлар бўйича методисти Ш. Абдурахмонов жамоа тайёрлаб келган музыкалий дастур билан таништиргач «Дурдона» ашула ва рақс дастаси томонидан аёлларни мадҳ этувчи дилрабо қўшиқлар ижро этилди. Маданият уйининг директори Ф. Ҳайдарова шoirларимизнинг она-

ларга бағишлаб ёзган шеърларидан ўқиб бериб, яқинда шахримизда ўтказилган «Нон — ризқ-рўзимиз» беллашувининг ғолибасини тилга олиб ўтди.

Тадбирда жуда кўп меҳмонлар иштирок этишди. Ташриф буюрганлар орасида Ўзбекистон ССР халқ депутати Тойбахон Тўлаганова сўзга чиқиб, аёлларни қизғин қутлади. Кечада маҳалланинг пиру бадавлат онахонларидан бири Матлуба Носирхўжаева 65 ёшга тўлганлиги муносабати билан унга фахрий ёрлиқ тошдирилди.

Байрам шодиёнаси кўнгилларга олам-олам қувонч бахшида этди.

С. БОЗОРБОВ.

СУРАТЛАРДА: «Бахт ва қувонч байрами» кечасидан лавҳалар.

«ДЎСТЛИК»ДА ШОДИЁНА

Пойтахтдаги «Дўстлик» маҳалласида янги очилган «Оталар чойхонаси» илк бор янграган карнай-сурнай овозлари баҳорининг илк шодиёнаси бошланганлигидан дарак бериб, маҳалла аҳлини ўзига чорлади.

Ноз-неъматлар безаб турган тўқни дастурхон атрофидаги ором курсилардан муҳтарам онахонлар, қизу жувонлар ўрни олишди. Меҳнат ва Улуғ Ватан уруши фахрийси, маҳалла қўмитасининг раиси Маҳмуд ака Султонов турмуш ўртоқлари Саломат опа билан даврани бошқаришди.

Тантананда аёллардан 16 нафарига, шу жумладан кўп болали оналар С. Рустамбекова, У. Шораҳмедоваларга, Улуғ Ватан уруши фахрийлари Н. Черкасова, В. Артемова каби онахонларга райжироқўмининг фахрий ёрлиқлари топширилди. Х. Болтабоев бошчилигидаги «Гулдаста» дастасининг миллий либосларга бурканган раққоса қизлари хиром айлашиб, даврадагиларни хушнуд этишди.

Байрам шодиёнасини уюштиришда фаоллардан Б. Мавлонов, С. Аҳмедов, Ш. Жуманиёзов, Я. Қурбоннов, Ҳ. Ҳакимов, Қ. Эминбоева, шунингдек маҳаллада яшовчи сурнайчи Шоёқуб ва карнайчи Уткирбекнинг хизматлари катта бўлди.

И. ОТАЖОНОВ.

МАРҲАМАТ, СЎРАЙВЕРИНГ

Л. ХОЛМАТОВ: Мен уруш қатнашчиси ҳисобланман. Ёнгил автомашина олиш учун навбатда тураман. Президентимиз томонидан бизга ўхшаш кишилар учун машина ажратилган деб эшит-

дим. Уларнинг миқдори қанчалигини айтсангиз?

ЖАВОБ: Совет халқи Улуғ Ватан урушида қозongan ғалабасининг 45 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан уруш ногиронлари, уруш қатнашчилар,

байналмилалчи жангчилар ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига бир қатор имтиёзлар бериш тўғрисида 1990 йил, 8 майда Президентимизнинг Фармони эълон қилинди. Шунга кўра 1990 йилда Улуғ Ва-

тан уруши қатнашчиларини таъминлаш учун қўшимча равишда 2210 та ёнгил автомашина, шу жумладан «Запорожец» автомобилларини бепул олиш ҳуқуқига эга бўлган уруш ногиронларига бериш учун 1400 та автомашина ажратилган.

А. ҲАСАНОВ, ҳуқуқшунос.

Пиру бадавлатларимиз

«БОЛАНГ КЎПАЙСИН»

вончдан кўз ёшларини артса, яна бири ўз ўтмиши, хотираларини эслайди.

Уша лаънати урушнинг бутун ташвишлари келин-куёв — Меҳрихон билан навқирон Илҳомни ҳам ўз гирдобига тортди. Илҳом кўнгиллилар сафида фронтга йўл олди. Ҳали мурғак фарзанди Шухратжонни бағрига босиб, эрини кўзда ёш билан жўнатган Меҳрихон

ўзини меҳнат кучоғига урди.

Илҳом қисқа ҳарбий тайёргарлик пайтида радистликни машқ қилгач, Москва шахрини мудофаа қилишда иштирок этди. Сўнгра, Сталинград, Орёл, Курск, Варшавада душманга қарши муҳим операцияларда қатнашди. Урушдан ғалаба билан қайтганда унинг кўксини қўша-қўша жанговар орден-медаллар безаб турарди. У иш-

да ҳам меҳнатсеварлиги билан ҳурмат қозониб, қариллик пенсиясига кузатилди.

Донишмандлар бирор кишини эркалаб қоймоқчи бўлсалар, «Ҳа, боланг кўпайгур» дейишади. Ҳозирги кунда пойтахтимизнинг С. Раҳимов ноҳиясида яшаётган Илҳом ота ва Меҳрихон аялар шундай «койиш» эшитган бўлсалар ажаб эмас. Уларнинг 10 фарзандлари, 25 дан зиёд неваралари бор. Уғиллари Шухратжон, Шавкатжон, Қаҳрамон — муҳандис. Ҳожиакбар — хизматчи, Талъат — қурувчи. Қизлари ҳам турли соҳаларда баракали меҳнат қилишайпти.

Илҳом ота ҳозир ҳам қўл қовуштириб ўтиришни ёқтирмайди. Эл ташвишида куюниб, жамоатчилик ишларини сидқидилдан бажармоқда. Унинг бошчилигида тўй ва маъракалардаги ортиқча сарф-харажатлар қисқартирилди. Ёшларни Совет Армияси сафига кузатиш чоғида ва меҳнат жамоаларида уюштирилган учрашувларда отахон бошидан ўтган воқеалар ҳақида гапириб беради. Табаррук хонадон соҳибларининг умри, инсоний фазилатлари маҳалла аҳли, айниқса ёш оилаларга ўрнак бўлмоқда.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

СУРАТДА: Меҳрихон ая ва Илҳом ота Иброҳимовлар фарзандлари ва неваралари даврасида.

Маҳалладош

ГАЗЕТА ТАШКЕНТСКОГО ГОРОДСКОГО СОВЕТА
ПО КООРДИНАЦИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ МАХАЛЛЯ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 32-уй, Телефонлар 32-53-66, 33-99-42, 32-54-15.

ЖАМОАТЧИЛИК
ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ.